

Motion till riksdagen 2016/17:3666

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2016/17:151 Fler steg för en effektivare plan- och bygglag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett förslag som innebär att det inte görs undantag för bygglov för att byta färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial på andra byggnader än en- och tvåbostadshus och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett förslag som innebär att det inte görs undantag för bygglov för en liten tillbyggnad i form av balkong, burspråk eller uppstickande byggnadsdel på en- och tvåbostadshus och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För Vänsterpartiet är det centralt att bostaden är en social rättighet och att det är ett samhällsansvar att det byggs bostäder, städer och samhällen som vi alla kan trivas i. Vår gemensamma stadsmiljö är därmed inget som bara berör några enskilda utan oss alla som lever och verkar på orterna. Samhällets inflytande över byggandet genom prövning eller tillsyn av olika byggåtgärder görs konkret genom bl.a. bygglov respektive anmälan. Syftet med samhällets prövning av olika byggåtgärder är dels att bevaka att den tilltänkta åtgärden är lämpligt lokaliserad, utformad och utförd med hänsyn till samhällets intressen, dels att en åtgärd ska vara lämplig sett från grannarnas synpunkt. Funktion, färg och form på byggnader i både städer och mindre tätbebyggda orter påverkar alla som rör sig i den miljön, och inte enbart den enskilde fastighetsägaren. Det är därför även en demokratifråga.

Det är därför av vikt att samhällsintresset fortsatt väger tungt i bygglovsfrågor. I sin helhet innehåller regeringens proposition om fler steg för en effektivare plan- och bygglag förändringar i positiv riktning, och om effekten kan bli att fler bostäder byggs

är detta önskvärt. Ett par av regeringens förslag väcker dock Vänsterpartiets oro för att viktiga värden kan gå förlorade, bl.a. ur en kulturmiljöaspekt.

Regeringen föreslår att bygglov inte längre ska krävas för att byta färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial på byggnader andra än de en- och tvåbostadshus som redan nu är undantagna. Detta ska gälla om en fasad eller ett tak vetter mot en kringbyggd gård och finns på detaljplanerad mark. Förslaget är visserligen en mindre omfattande förändring än de som föreslagits av Boverket i förarbetena, och som också mötts med betydande kritik från en majoritet av remissinstanserna, men även i den omfattning förslaget nu ligger uppstår risker att fastighetsägare gör förändringar av kulturmiljöer som är av värde för samhället. Många remissinstanser pekar på att förslaget lägger ett oönskat stort ansvar på byggherren. Det är visserligen formulerat för att undanta historiskt, kulturellt och konstnärligt värdefulla byggnader, men svårigheter uppstår i fråga om att göra denna gränsdragning i varje enskilt fall. Sådana särskilt värdefulla byggnader eller områden behöver inte vara utpekade i förväg av kommunen för att vara giltiga. Detta ställer orimligt höga krav på den enskilda byggherren att bedöma områdets karaktär och i tveksamma fall ta kontakt med kommunen. När bygglovsförfarandet ersätts med en möjlighet till tillsyn i efterhand riskerar man dessutom att värden förstörs helt i onödan och att onödiga resurser läggs på åtgärder som senare måste återställas. Eftersom förslaget inte är begränsat till kommande detaljplaner utan gäller även nuvarande innebär detta att gestaltungsfrågorna riskerar att försvagas inom befintliga planlagda områden, vilket är en mindre tilltalande effekt.

Vänsterpartiet anser därför att det föreslagna undantaget för bygglov för att byta färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial på andra byggnader än en- och tvåbostadshus inte bör genomföras. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Vidare föreslår regeringen ett undantag från krav på bygglov vid en mindre tillbyggnad på en- och tvåbostadshus som står på detaljplanerade områden, såsom en balkong, ett burspråk eller en uppstickande byggnadsdel. Vänsterpartiets kritik mot detta förslag är väsentligen detsamma som anförs ovan, nämligen att även om det i huvudsak omfattar privatbostäder, finns risker med att tillåta förändringar som innebär att kulturmiljöer förvanskas utan att samhällets specialister tillåts granska dessa i förhand. I dessa fall finns även svårigheter med att återställa exempelvis en fasad till dess ursprungliga skick. Även här finns bred och stark kritik från remissinstanserna. Till exempel påpekar de att kontroller för att uppfylla säkerhetskraven för balkonger i sin helhet inte kommer att bli genomförda till följd av regeringens förslag. Det kan komma att medföra faror både för de som använder balkongen och för individer i närmiljön. Vi instämmer också i det som anges i ett flertal remissvar om att ytterligare undantag från bygglovskravet innebär svårigheter för den enskilde att veta vad som gäller.

Vänsterpartiet noterar även att regeringen tagit initiativ till en ny politik för arkitektur, form och design, enligt direktiven om Gestaltad livsmiljö. För att kunna göra gestaltungsmissiga avvägningar och kunna uppnå god samordning över tid i våra stadsmiljöer menar Vänsterpartiet att det är av vikt att kommunens verktyg för att arbeta med just dessa frågor inte försvagas.

Vänsterpartiet anser att det föreslagna undantaget för bygglov för en liten tillbyggnad i form av en balkong, ett burspråk eller en uppstickande byggnadsdel på en- och tvåbostadshus inte bör genomföras. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Nooshi Dadgostar (V)

Rossana Dinamarca (V)

Maj Karlsson (V)

Linda Snecker (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Karin Rågsjö (V)

Mia Sydow Mölleby (V)